

Pięć punktów Kalwinizmu

Tzw. Pięć punktów kalwinizmu jest znanych często pod określeniami: „doktryna łaski” lub „TULIP”. Pomimo, że nie pochodzą one od samego Kalwina, niemniej możemy w jego dziełach znaleźć wyraźne ślady ich nauczania i podkreślenia ich znaczenia.

W sposób jednoznaczny zostały one określone, w ich całości, przez Reformowany Synod w Dordrechcie (1618-1619), który został zwołany między innymi dla znalezienia rozwiązania kontestacji arminiańskiej (por. dalsza część artykułu) w Reformowanych Kościołach Holandii.

Synod ten podał naukę „doktryny łaski” z wielką przejrzystością i w znakomicie opracowanych detalach.

Formuła oficjalna synodu znalazła swój wyraz w tekście wyznania wiary, reprezentującego konsensus ówczesnych Kościołów Reformowanych Europy. Nosi ona nazwę Kanonów Synodu w Dordrechcie.

Przyjrzyjmy się nieco kontekstowi ich powstania.

W końcu wieku XVI, Jakub Arminius (protestancki pastor w Amsterdamie) zaczął głosić naukę niezgodną z wyznaniem wiary Kościołów Reformowanych swojego kraju (dla których dokumentem odniesienia była tzw. *Confessio Belgica*, wyznanie wiary z 1561 r.).

Ponieważ tego rodzaju postępowanie Arminiusa wzbudziło naturalną reakcję niepokoju, został on wezwany do wytłumaczenia swojego postępowania przed władzami kościelnymi.

Pomimo początkowego otwarcia na krytykę przeważającej większości środowiska kościelnego (pragnącego jego powrotu do nauczania ortodoksyjnej wiary biblijnej), Arminius wkrótce powrócił do głoszenia kazań zawierających treści oddalające się od teologicznych pozycji przyjętych w Kościołach Reformowanych. Kontrowersja, której pastor ten stał się zaczynem, zaczęła zataczać coraz szersze kręgi.

Pomimo śmierci Arminiusa, jego uczniowie kontynuowali pracę upowszechniania poglądów ich mistrza. Jako tych, którzy szli śladem nauczyciela, zaczęto nazywać ich arminianami.

Oni to, w 1610 roku, zaprezentowali dokument, zawierający pięć punktów zasad dotyczących soteriologii (nauki o zbawieniu), w ścisłej opozycji do nauczania Ojców Reformacji.

Zasady te są znane w historii pod nazwą „Pięciu Remonstrancji”.

Arminianie głosili w nich, że:

- wybranie (wierzących) przez Boga jest zależne od faktu, że Bóg „przewidział”, że ten lub ów człowiek nawróci się i uwierzy w wyniku swojego własnego wyboru;
- śmierć Chrystusa nie gwarantuje prawdziwie nikomu jego zbawienia, ale czyni jedynie możliwym, aby ludzie byli zbawieni;
- istnieje potrzeba odrodzenia;

- można całkowicie oprzeć się łasce Bożej, a zatem że Bóg mógłby na próżno kogoś usiłować nawrócić i temu nie poddać;
- chrześcijanin nawrócony mógłby zatracić się, będąc uprzednio zbawionym.

W odpowiedzi na zaistniałe napięcia, w roku 1618, w holenderskim mieście Dordrechcie, został zwołany wielki synod, by poddać egzaminowi nauczanie arminian w świetle Słowa Bożego.

Zgromadzili się na nim reprezentanci prawie wszystkich Reformowanych Kościołów Europy.

Po ponad sześciu miesiącach obrad pełnych ostrożności, Synod podał do wiadomości publicznej swoje analizy i decyzje.

Nauczaniu Arminian został dowiedziony jego brak osadzenia w Słowie Bożym.

Synod, w odpowiedzi na Pięć Remonstrancji, opublikował pięć artykułów wyrażających naukę opartą na Biblii.

Kościół Reformowany oświadczył, że:

- natura człowieka jest całkowicie dotknięta grzechem, co oznacza, że jego wola także przez grzech została dotknięta i jest podporządkowana jego grzesznej naturze; zbawienie człowieka nie może zatem zależeć od jego „wolnego wyboru” lub „wolnej woli”;
- wybranie przez Boga nie było uzależnione od faktu, że Bóg „widział uprzednio” wiarę jakiegoś człowieka, ale że z *miłości przeznaczył nas dla siebie jako przybranych synów przez Jezusa Chrystusa, **według postanowienia swej woli*** (List do Efezjan 1,5);
- śmierć Chrystusa zapewnia i czyni pewnym zbawienie wybranych, obdarzając ich tym samym niezbędnymi darami ku zbawieniu (włączając w to wiarę i prawdziwą skruchę); z Jego suwerennego zamiaru są nimi obdarzeni wyłącznie wybrani;
- łaska Boża realizuje zawsze cel, jaki sobie założyła;
- wybrani Boży zostaną zachowani aż do końca w wierze i świętości dzięki mocy Boga samego.

Jest bardzo ważnym, aby zauważyć, że nie była to nowa nauka, natomiast że była ona tą, na której opierała się budowa Reformacji.

Podobnie zatem, jak nauczanie Arminiusa jest znane pod nazwą arminianizmu, tak pozycja Kościołów Reformowanych i Synodu w Dordrechcie jest znana pod nazwą „kalwinizmu”, a pięć artykułów, poddających krytycznej analizie nauczanie Arminiusa, zostało nazwanych „pięciami punktami kalwinizmu” lub – już współcześnie - T.U.L.I.P, który jest angielskim akronimem:

- T - TOTAL INABILITY (całkowita niezdolność);
- U - UNCONDITIONAL ELECTION (bezwarunkowe wybranie);
- L - LIMITED ATONEMENT (ograniczone przebłaganie);
- I - IRRESISTIBLE (EFFICACIOUS) GRACE (nieodparta lub skuteczna łaska);
- P - PERSEVERANCE OF THE SAINTS (zachowanie świętych).

Tomasz Pieczko